

NORGES HØYESTERETT

Den 18. februar 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Normann, Bergsjø og Ringnes i

HR-2022-405-U, (sak nr. 21-135961STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Kim Ellertsen – til prøve)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Asbjørg Lykkjen)

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder spørsmål om fremleggelse av uttalelse fra lagmannsretten i sak som skal behandles av Høyesterett i avdeling.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg tillot 24. november 2021 (HR-2021-2289-U) fremmet anke fra A over Borgarting lagmannsretts dom 12. august 2021 i sak nr. 20-009204AST-BORG/02 for så vidt gjaldt saksbehandlingen knyttet til mangelfulle domsgrunner.
- (3) Ved brev 17. januar 2022 la forsvarer, advokat Ellertsen, frem en uttalelse fra lagmannsretten datert 3. januar 2022. Uttalelsen var utarbeidet på anmodning fra statsadvokat Asbjørg Lykkjen. Fra anmodningen gjengis følgende:

«Slik påtalemyndigheten forstår domfeltes anke anføres det at premissene i lagmannsrettens dom ikke fremviser i tilstrekkelig grad at lagmannsretten har foretatt en selvstendig bevisbedømmelse, jf. strpl. § 331 første ledd. Det vises til at flere deler av lagmannsrettens dom er svært lik tingrettens uten at dette formelt tilkjennegis i lagmannsrettens dom.

Av Borgarting lagmannsretts rettsbok på side 31 fremgår datoer og tidspunkt for rettens rådslagning og stemmegivning. Dersom det er mulig for lagdommerne å gi en ytterligere redegjørelse for hvordan lagmannsretten rent praktisk gjennomførte bevisvurderingen, herunder om premissene i tingrettens dom ble diskutert, anmoder påtalemyndigheten om en skriftlig uttalelse om dette.»

- (4) I det saksforberedende møtet pekte forberedende dommer på muligheten for at uttalelsen fra lagmannsretten rammes av et bevisforbud. Prosessfullmektigene fikk frist for merknader.
- (5) *Påtalemyndigheten*, som har innhentet uttalelsen, har anført at uttalelsen ikke rammes av et bevisforbud. I henhold til rettspraksis kan det innhentes opplysninger fra retten for å belyse

om det er begått saksbehandlingsfeil. Den innhentede uttalelsen vil kunne belyse om lagmannsretten har foretatt en «fullstendig ny behandling av saken», jf. straffeprosessloven § 331 første ledd. Det er også vist til at loven ikke har regler om taushetsplikt om hva som har funnet sted under rådslagningen og stemmegivningen.

- (6) *Forsvarer* har på vegne av domfelte sluttet seg til at uttalelsen ikke rammes av et bevisforbud, men har et annet syn enn påtalemyndigheten på hva som kan trekkes ut av uttalelsen.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (8) Det følger av straffeprosessloven § 330 første punktum at når anken ikke gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, «avgjør retten hvilken bevisførsel som må anses nødvendig». Ved anke til Høyesterett kan spørsmål om bevisførselens omfang før ankeforhandlingen avgjøres av Høyesteretts ankeutvalg, jf. HR-2011-1948-U avsnitt 10. Det fremgår i avsnittet at det samme gjelder spørsmål om hvorvidt et dokumentbevis som blir påberopt, skal avskjæres fordi det er omfattet av et bevisforbud.
- (9) Høyesteretts kjæremålsutvalg kom i Rt-2008-824 til at det på straffeprosessens område – på samme måte som i sivilprosessen – gjelder et bevisforbud med hensyn til dommeres forklaring om sine avgjørelser. Kjæremålsutvalget viste i avsnitt 15 til tvisteloven § 22-4 andre ledd, hvor det fremgår at det ikke kan «føres bevis med opplysninger fra dommere og lagrettemedlemmer om grunnlaget for avgjørelser de har truffet». I samme avsnitt viste kjæremålsutvalget så til følgende uttalelse i NOU 2001:32B side 958:
- «Forbudet gjelder hva som er grunnlaget for avgjørelsen, opplysninger om hvorfor avgjørelsen ble som den ble og utdyping av det som er ment ved avgjørelsen. I noen grad må det imidlertid aksepteres at det klarlegges hva som faktisk skjedde under forhandlingene, for eksempel med henblikk på om det ble begått en saksbehandlingsfeil.»
- (10) I Skoghøy, Tvisteløsning 3. utgave side 793 heter det følgende om begrunnelsen bak forbudet:
- «Begrunnelsen for bevisforbudet er at dersom det skulle være adgang til bevisførsel om hva dommere har lagt til grunn for eller ment med avgjørelser de har truffet, ville det gi muligheter for å endre avgjørelsen.»
- (11) I den fremlagte uttalelsen gir lagmannsretten en redegjørelse for hvordan rådslagningen ble gjennomført. Uttalelsen er egnet til å kaste lys over spørsmålet om domsgrunnene er mangelfulle, noe som antas å ha vært formålet bak påtalemyndighetens innhenting. Dermed vil en slik uttalelse også kunne bidra til å «reparere» eventuelle mangler ved domsgrunnene i etterkant av at dommen er avsagt. Det vises til at aktor i sitt skriv 1. februar 2022 anfører at uttalelsen er «et moment av stor betydning for påtalemyndighetens anførsel om at lagmannsretten ikke har begått saksbehandlingsfeil i den foreliggende sak.» Etter utvalgets oppfatning vil en slik etterfølgende «reparasjon» stride mot begrunnelsen bak bevisforbudet. Utvalget har på denne bakgrunn kommet til at uttalelsen rammes av bevisforbudet, og at den må nektes fremlagt.
- (12) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens uttalelse 3. januar 2022 nektes fremlagt.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)